

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **J. S.**, zast. Mgr. Františkem Drlíkem, advokátem se sídlem Starobranská 327/4, Šumperk, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky, Věznice Mírov**, se sídlem Mírov 27, ve věci ochrany před nezákonným zásahem žalované, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 4. 2021, č. j. 30 A 88/2019 - 147,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Františku Drlíkovi, advokátu se sídlem Starobranská 327/4, Šumperk, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši **8 228 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) usnesením ze dne 24. 11. 2020, č. j. 30 A 88/2019 - 118, odmítl pro nepřipustnost dle § 46 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) žalobu, kterou se žalobce domáhal ochrany před nezákonným zásahem věznice Valdice, jenž měl spočívat v tom, že byl dne 28. 8. 2019 přemístěn z věznice Mírov do věznice Valdice.

[2] Krajský soud dospěl k závěru, že žalobce nesplnil podmínku přípustnosti žaloby proti nezákonnému zásahu uvedenou v § 85 s. ř. s., a proto jeho žalobu odmítl z důvodu nevyčerpání jiných právních prostředků proti nezákonnému zásahu, které mají předcházet podání žaloby. V případě zásahu do práv při výkonu trestu odnětí svobody vykonává dozor nad dodržováním právních předpisů dle § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státním zastupitelství“),

státní zastupitelství. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 4. 4. 2019, č. j. 5 As 5/2017 - 23, dle kterého se na přijetí a vyřízení žádosti o uplatnění pravomoci státního zastupitelství při dozoru nad zákonností výkonu trestu odnětí svobody vztahuje procesní úprava dle § 16a zákona o státním zastupitelství. Ta je odlišná od obecnější úpravy stížnosti podle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), která dle ustálené judikatury nepředstavuje účinný prostředek ochrany ve smyslu § 85 s. ř. s. Žádost o uplatnění pravomoci státního zastupitelství v rámci dozoru nad zákonností výkonu trestu odnětí svobody je tak účinný opravný prostředek, jehož nevyčerpání má za následek nepřijatelnost žaloby. Jediná komunikace žalobce s Vrchním státním zastupitelství v Praze pochází z jara 2020 a došlo k ní až po 1. 10. 2019, tedy po dni podání žaloby. Přijatelnost žaloby je ale třeba posoudit k okamžiku jejího podání, a to včetně požadavku na vyčerpání prostředků ochrany či nápravy. Výše zmíněná podmínka tudíž nebyla splněna.

[3] Nejvyšší správní soud usnesení č. j. 30 A 88/2019 - 118 zrušil rozsudkem ze dne 18. 2. 2021, č. j. 9 As 298/2020 - 16. Nesouhlasil se závěrem, že z rozsudku NSS č. j. 5 As 5/2017 - 23 bez dalšího vyplývá, že podání ke státnímu zástupci dle § 16a zákona o státním zastupitelství je jednoznačně opravným prostředkem ve smyslu § 85 s. ř. s. V daném rozsudku, týkajícím se posuzování včasnosti zásahové žaloby, NSS pouze konstatoval, že by za určitých okolností takovým opravným prostředkem mohlo být. Nejvyšší správní soud proto krajskému soudu uložil, aby zvážil, zda podání ke státnímu zastupitelství opravdu mohlo být v konkrétním případě prostředkem ochrany proti přemístění z jedné věznice do druhé, který bylo třeba vyčerpat před podáním žaloby ve smyslu § 85 s. ř. s. Též mu uložil, aby posoudil, zda pasivně legitimovaným subjektem měla být opravdu věznice Valdice, do níž byl žalobce přemístěn. Krajský soud totiž nijak nereagoval na její tvrzení ve vyjádření k žalobě, kde uváděla, že k přemístění sice došlo po dohodě ředitelů obou věznic, nicméně samotný eskortní příkaz podepsal ředitel Věznice Mírov a pracovník této věznice také požádal o zařazení žalobce do eskorty do Věznice Valdice.

[4] Krajský soud následně usnesením uvedeným v záhlaví žalobu opět odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Dospěl k závěru, že jednání, ve kterém žalobce spatřuje nezákonný zásah, je přičitatelné věznici Mírov, jelikož k jeho přemístění došlo na základě eskortního příkazu č. 36-002976 vydaného ředitelem věznice Mírov a i požadavek na zařazení do eskorty k přemístění žalobce dne 27. 8. 2019 zadal vedoucí oddělení výkonu trestu věznice Mírov. I žalobce následně ve vyjádření souhlasil, aby v dalším řízení byla za žalovanou považována věznice Mírov. Krajský soud proto následně jako s žalovanou jednal s věznicí Mírov.

[5] Krajský soud se též vyjádřil k místní příslušnosti k projednání věci. Tu soud zkoumá jen na začátku řízení. Pokud soud svou místní nepřislušnost nevysloví již na začátku řízení, musí věc projednat a rozhodnout o ní, i když není jeho příslušnost dle zákonných pravidel dána. V projednávaném případě došlo ke zhojení tohoto nedostatku, jelikož řízení bylo zahájeno 1. 10. 2019 a krajský soud o věci již jednou rozhodl.

[6] Krajský soud poté opět shledal, že je žaloba nepřijatelná dle § 85 s. ř. s. V řízení o žalobě před nezákonným zásahem se nelze domáhat vydání určovacího výroku, dokud tento zásah nebo jeho důsledky trvají nebo hrozí jeho opakování. V době podání žaloby, kdy se žalobce nacházel ve věznici Valdice, se tedy nemohl domáhat deklarování, že jeho přemístění z věznice Mírov bylo nezákonným zásahem. Zásah byl ukončen až dne 5. 3. 2020, kdy byl přemístěn zpět do věznice Mírov. V době podání žaloby zásah žalované stále trval, takže šlo o žalobu na ukončení zásahu. V takovém případě je krajský soud povinen posoudit, zda se lze domáhat ochrany nebo nápravy jinými právními prostředky. Jelikož k zásahu mělo dojít při výkonu trestu

pokračování

odnětí svobody, žalobce měl před podáním žaloby využít institut podání dle § 16a zákona o státním zastupitelství, kterým se mohl domáhat dozoru státního zástupce nad dodržováním právních předpisů ve věznici, resp. domáhat se nápravy. Dle § 4 odst. 1 písm. b) zákona o státním zastupitelství státní zastupitelství vykonává dozor nad dodržováním právních předpisů mimo jiné v místech, kde se vykonává trest odnětí svobody. Související § 78 odst. 2 písm. e) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, opravňuje státního zástupce k vydávání příkazů za účelem zachování předpisů platných pro výkon trestu. Státní zástupce jako garant zákonnosti dokáže nejrychleji a nejúčinněji poskytnout osobě ve výkonu trestu odnětí svobody ochranu před tvrzenou nezákonností. Státní zástupce je povinen přezkoumat důvodnost podání dle § 16a zákona o státním zastupitelství. Pokud zjistí porušení právních předpisů, je povinen přijmout příslušná opatření ke zjednání nápravy. Též je povinen podatele ve stanovené lhůtě vyrozumět o způsobu vyřízení jeho podání. Správní soud může do vztahu mezi osobou ve výkonu trestu a věznicí vstoupit až poté, co tato osoba bezúspěšně požádala příslušného státního zástupce o dozor dle § 16a odst. 5 zákona o státním zastupitelství a s žádostí o přezkoumání způsobu vyřízení jejího podání neuspěla ani u nejbližšího vyššího státního zastupitelství. Krajský soud odkázal na rozsudek NSS ze dne 24. 3. 2021, č. j. 10 As 350/2020 - 36, v němž konstatoval, že dozorová pravomoc státního zástupce je plnohodnotným prostředkem nápravy v oblasti zásahů Vězeňské služby do práv osob ve výkonu trestu odnětí svobody.

[7] Žalobce proto měl před podáním zásahové žaloby využít podání dle § 16a zákona o státním zastupitelství. Z předložených listin ani z listin založených ve správním spise nevyplývá, že by se na státní zastupitelství obrátil před podáním žaloby. Jeho žaloba je proto nepřípustná dle § 85 s. ř. s.

II. Kasační stížnost, vyjádření k ní a replika

[8] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), d), a e) s. ř. s.

[9] Pokud krajský soud dospěl k závěru, že žalovanou neměla být věznice Valdice, ale věznice Mírov, pak o žalobě vůbec neměl rozhodovat a z důvodu místní nepřislušnosti měl žalobu postoupit Krajskému soudu v Ostravě - pobočce v Olomouci. Stěžovatel dále nesouhlasí se závěrem, že skutečnost, že se neobrátil na státní zastupitelství, způsobuje nepřípustnost žaloby. Ještě před podáním žaloby se snažil věc řešit s věznicí Valdice. Až na základě vyřízení dané stížnosti přistoupil k podání žaloby. Zákon nikde přesně neuvádí, co se považuje za prostředek nápravy, jehož nevyčerpání může mít za následek nepřípustnost žaloby. Není tedy jasné, od jakého rozhodnutí běží ona dvouměsíční lhůta pro podání žaloby. Je sice pravdou, že se na státní zastupitelství obrátil až po podání žaloby, ale učinil tak z důvodu dvouměsíční lhůty pro její podání. Není proto spravedlivé jeho žalobu odmítnout na základě otázky, ve které nemají samy soudy zcela jasno. Řízení před státním zastupitelstvím též nemá kontradiktorní povahu, což je jedna z hlavních podmínek spravedlivosti řízení, kterou by prostředek nápravy neměl postrádat. Stěžovatel poukazuje na podobnost případu s tím, který řešil NSS v rozsudku ze dne 22. 9. 2020, č. j. 2 As 263/2020 - 22, v němž podání ke státnímu zastupitelství nepovažoval za relevantní prostředek ochrany proti přemístění vězně z jedné cely do jiné a běh lhůty pro podání žaloby odvozoval přímo ode dne přemístění. Krajský soud se neřídil právním názorem NSS uvedeným v rozsudku č. j. 9 As 298/2020 - 16.

[10] V doplnění kasační stížnosti sepsané jeho zástupcem stěžovatel uvedl, že argumentace krajského soudu, která vedla k vydání napadeného usnesení, nemůže obstát v rovině úvah o porušení práva na spravedlivý proces. V daném případě došlo k porušení vyhlášky

č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 345/1999 Sb.“). Nikdy mu nebyly sděleny důvody postupu věznice, ačkoliv je zcela zřejmé, že přemístění mělo za cíl pouze poškodit jeho osobu a bylo diskriminační. Dohoda ředitelů věznice je sice možná, ale pouze za účelem prohloubení výchovného vlivu výkonu trestu. Krajský soud se však žalobou nezabýval věcně. Omezil se pouze na posouzení její přípustnosti. Věcí se tedy zabýval pouze formálně. Jeho případ tak byl vyřízen, aniž by mu byla umožněna soudní ochrana jeho práv. Přemístěním přišel o pracovní zařazení, byl odloučen ještě více od rodiny a přišel o řadu výhod, které získal svým chováním ve výkonu trestu. Stěžovatel jako laik využil pro řešení své situace vše, co se mu nabízelo, aby účelně hájil svá práva. Stížnost odsouzeného i podnět ke státnímu zástupci jsou akty, které je třeba posuzovat dle jejich obsahu. Ten jednoznačně vyzníval pro obranu proti nezákonnému přemístění z věznice Mírov do věznice Valdice. Jeho žaloba tak měla být řešena věcně. Postup krajského soudu je v právním státě neakceptovatelný a není ústavně konformní. Ve stěžovatelově situaci bylo složité se orientovat v tom, jakou účinnou ochranu má zvolit. Krajský soud tak nesprávně vyhodnotil zjištěný stav, když žalobu shledal nepřipustnou.

[11] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhla její zamítnutí. Stěžovatel byl přemístěn z věznice Mírov do věznice Valdice v souladu s § 10 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 345/1999 Sb. Změna vězeňského prostředí směřovala k prohloubení výchovného vlivu výkonu trestu. Další ponechání stěžovatele, který se opakovaně dostával do konfliktních situací s personálem věznice, mohlo vést ke zhoršení podmínek výchovného vlivu výkonu trestu na ostatní odsouzené. Stěžovatel nepřišel o své výhody, jelikož celý osobní spis obsahující jak kázeňské tresty, tak odměny, byl zaslán na organizační jednotku, na kterou byl přemístěn. Co se týče pracovního zařazení, je třeba připomenout, že k němu nedochází na základě smluvního vztahu, nýbrž se jedná o jednostranné rozhodnutí věznice, která odsouzenému určí, na které pracoviště bude zařazen.

[12] Stěžovatel v replice uvedl, že žalovaná lživě uvedla, že byl přemístěn v souladu se zákonným důvodem. I tvrzení, že se měl dostávat do konfliktních situací s personálem věznice, je zcela lživé a účelové. Žalovaná mu udělila celou řadu pochval. Není proto zřejmé, jak mohlo jeho přemístění směřovat k prohloubení výchovného vlivu výkonu trestu. Ve vyjádření žalované adresovaném veřejné ochránkyni práv speciální pedagog uvedl, že nelze objektivně zhodnotit posouzení výchovného vlivu v souvislosti s jeho přemístěním. Dále poukazuje na hodnocení jeho osoby vypracované žalovanou pro účely řízení před Okresním soudem v Šumperku, v němž uvádí, že stěžovatel je bezproblémový, a sama doporučuje jeho přeřazení do mírnějšího typu věznice.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a neshledal vady, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[14] Nejvyšší správní soud poté zvážil přípustnost opakované kasační stížnosti. Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je opakovaná kasační stížnost přípustná jen tehdy, je-li jako její důvod namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem vysloveným v předchozím rušícím rozsudku. Citovaná norma zajišťuje, aby se NSS nemusel znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát právní názor závazný pro nižší soud vyslovil, pokud se nižší soud tímto právním názorem řídil. Nejvyšší správní soud svým dřívějším rozsudkem č. j. 9 As 298/2020 - 16 zrušil usnesení krajského soudu pro nepřezkoumatelnost. Taková situace představuje výjimku z aplikovatelnosti citovaného ustanovení. Odmítnutí kasační stížnosti by v takovém případě znamenalo odmítnutí věcného přezkumu rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva

pokračování

(viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009 - 165, č. 2365/2011 Sb. NSS). Kasační stížnost je proto přípustná.

[15] Kasační stížnost není důvodná.

[16] Dle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, se může žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

[17] Dle § 85 s. ř. s. je žaloba nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.

[18] Stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s. Dle konstantní judikatury NSS lze podat proti usnesení o odmítnutí návrhu kasační stížnost pouze z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, č. 625/2005 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud se tedy zabýval těmi námitkami, jež jsou podřaditelné pod § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Stěžovatel v doplnění kasační stížnosti zpochyňoval též důvody svého přemístění z věznice Mírov do věznice Valdice. Tyto důvody však NSS nemůže dle výše uvedeného přezkoumat, neboť by spadaly již do meritorního přezkumu jeho žaloby.

[19] Stěžovatel předně namítl, že pokud je správně žalovanou věznice Mírov, pak k projednání jeho žaloby není místně příslušný nynější krajský soud, ale Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci. S ohledem na skutečnost, že s. ř. s. vlastní úpravu zkoumání místní příslušnosti neobsahuje, je nutné na základě § 64 s. ř. s. přiměřeně použít ustanovení první a třetí části zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). Dle § 105 o. s. ř. zkoumá soud místní příslušnost jen před tím, než začne jednat o věci samé, nebo rozhodl-li o věci samé bez jednání, jen před vydáním rozhodnutí. Nejvyšší správní soud v této souvislosti již v rozsudku ze dne 22. 3. 2007, č. j. 8 Azs 118/2006 - 81, vyslovil, že „*[z]koumání místní příslušnosti se pak na rozdíl od příslušnosti věcné soustředí jen na začátek řízení. Není-li nedostatek místní příslušnosti odhalen, ať již soudem samotným či k námitce účastníka řízení, a není-li věc postoupena k vyřízení soudu místně příslušnému (...), je pro další řízení případný nedostatek místní příslušnosti již zhojen. Má se tedy za to, že rozhoduje soud místně příslušný, ačkoli tomu tak není.*“ Tak se tomu stalo i v nyní projednávaném případě, jak vysvětlil krajský soud v bodě 23 napadeného usnesení. To, že krajský soud není místně příslušný pro projednání dané věci, bylo odhaleno až poté, co mu byla věc vrácena NSS, který zrušil jeho dřívější usnesení. V takovém případě by bylo proti zásadě procesní ekonomie postoupit projednávanou věc místně příslušnému soudu, který s ní není seznámen.

[20] Stěžovatel dále nesouhlasí se závěrem, že podání ke státnímu zástupci je podmínkou pro splnění přípustnosti jeho žaloby. V době, kdy podal žalobu, se jednalo o zásah trvajících, který byl ukončen až ukončením jeho pobytu ve věznici Valdice několik měsíců po podání žaloby. V daném případě se tak nemohl domáhat určení, že se jedná o nezákonný zásah. Bylo tedy třeba ve smyslu § 85 s. ř. s. posoudit, zdali se mohl domáhat ochrany před tímto zásahem prostřednictvím jiných právních prostředků. Krajský soud v bodech 33 a 34 napadeného usnesení dospěl k závěru, že se proti zásahu mohl bránit podáním dle § 16a zákona o státním zastupitelství. Konstatoval, že státní zástupce je garantem zákonnosti, který dokáže nejrychleji a nejučinněji poskytnout osobám ve výkonu trestu odnětí svobody ochranu před nezákonností. Odkázal též na rozsudek NSS č. j. 10 As 350/2020 - 36. V jeho bodě 15

NSS uvedl: „Je to na prvním místě právě státní zástupce, nikoli správní soud, kdo hlídá dodržování právních předpisů v prostorách, kde se vykonává trest odnětí svobody. V rámci dozoru je také oprávněn vydávat příkazy k zachování předpisů platných pro výkon trestu [§ 4 odst. 1 písm. b) zákona o státním zastupitelství a § 78 odst. 2 písm. e) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, obdobně také § 29 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby].“ V bodě 17 dospěl k závěru, že „právě popsaná dozorová pravomoc státního zástupce (v kombinaci s dohledem nadřízeného státního zastupitelství) je plnohodnotným prostředkem nápravy v oblasti zásahů Vězeňské služby do práv osob ve výkonu trestu odnětí svobody.“ Jinak řečeno, sám krajský soud svůj závěr v novém usnesení přesvědčivěji odůvodnil a mohl již odkázat na nový rozsudek NSS, který jeho názor potvrzuje. Nejvyšší správní soud neshledal důvod se v projednávané věci od výše uvedeného závěru rozsudku č. j. 10 As 350/2020 - 36 odchýlit. Podání dle § 16a zákona o státním zastupitelství je tedy třeba považovat za jiný právní prostředek, jehož nevyužití dle § 85 s. ř. s. způsobuje nepřipustnost žaloby proti nezákonnému zásahu.

[21] Stěžovatel odkázal na rozsudek NSS č. j. 2 As 263/2020 - 22, ve kterém nebylo podání ke státnímu zastupitelství považováno za jiný právní prostředek. V tehdejší případě však na rozdíl od nyní projednávané věci stěžovatel brojil proti zásahu, jenž spočíval v jeho přemístění z jedné cely do druhé v rámci jedné věznice, přičemž dle NSS byl jádrem tohoto zásahu samotný proces přemístění, tedy povinnost sbalit si své věci a přesunout se z jednoho místa na druhé, a jednalo se o zásah skončený již ukončením procesu přemístění, u něhož není nutné využít jiné právní prostředky ochrany před podáním žaloby, neboť může jít z povahy věci pouze o žalobu domáhající se deklarace nezákonnosti skončeného zásahu. Proto v tehdejší případě NSS nevyžadoval, aby stěžovatel využil před podáním správní žaloby jiné právní prostředky. Nebrojil totiž proti výsledku daného přemístění, u kterého by bylo dle bodu 12 uvedeného rozsudku třeba hovořit o zásahu trvajícím, tedy o zásahu „jenž by byl ukončen až ukončením pobytu stěžovatele na dané údajně nevhodné cele. V podstatě by v takovém případě vězeň brojil proti jím tvrzenému vyvolání trvajících protiprávních stavů. Subjektivní i objektivní žalobní lhůta by se odvíjela až právě od takto pojatého ukončení zásahu (tedy ukončení pobytu žalobce na údajně nevhodné cele) a každým dalším dnem, který by stěžovatel na cele strávil, by se „obnovoval“ její běh.“ V projednávané věci se však naopak jednalo o zásah, který stěžovatel spatřoval v důsledcích přemístění do věznice Valdice, kvůli kterému přišel o své pracovní zařazení, ztratil výhody, které získal svým chováním ve výkonu trestu a kvůli kterému mu též byly znemožněny návštěvy jeho příbuzných. Jednalo se tak o zásah, který v době podání žaloby stále trval a byl ukončen až přemístěním stěžovatele zpět do věznice Mírov dne 5. 3. 2020, tedy po podání žaloby. Proto bylo třeba, aby před podáním žaloby využil jiných právních prostředků ochrany ochrany před daným zásahem, což ale neučinil. Krajský soud proto žalobu správně odmítl dle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., jelikož byla nepřipustná dle § 85 s. ř. s.

[22] Stěžovatel dále namítal, že není zřejmé, od jakého okamžiku v jeho případě počíná běžet lhůta k podání žaloby proti nezákonnému zásahu. Tato lhůta počíná dle § 84 s. ř. s. běžet ode dne, kdy se žalobce o nezákonném zásahu dozvěděl. Dle výše uvedeného rozsudku NSS č. j. 10 As 350/2020 - 36 lhůta pro podání zásahové žaloby nezačne běžet před vyčerpáním daného prostředku nápravy. Tento závěr plyne i z nálezu Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18, dle kterého nemůže lhůta k podání žaloby proti trvajícím zásahům uplynout, dokud tento zásah trvá. Ve stěžovatelově případě lhůta k podání žaloby nezačala běžet ode dne jeho přemístění do věznice Valdice, ale měla začít běžet až po vyčerpání možnosti obrátit se na státní zastupitelství.

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Napadené usnesení krajského soudu tedy není nezákonné z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto NSS kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[24] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, které by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[25] Usnesením krajského soudu ze dne 30. 3. 2020, č. j. 30 A 88/2019 - 81, byl stěžovatel ustanoven zástupcem Mgr. František Drlík, advokát se sídlem Starobranská 327/4, Šumperk. Nejvyšší správní soud si je vědom žádosti zástupce stěžovatele o zrušení jeho ustanovení (č. l. 13.2 spisu NSS), kterou podal ke krajskému soudu. O této žádosti krajský soud během řízení o kasační stížnosti nerozhodl. Z tohoto důvodu stěžovatel nadále splňoval podmínku zastoupení v řízení o kasační stížnosti dle § 105 odst. 2 s. ř. s. Daná žádost byla NSS ostatně předložena společně se spisem krajského soudu, který též obsahoval doplnění kasační stížnosti sepsané přímo stěžovatelem. Dne 2. 6. 2021 NSS obdržel další doplnění kasační stížnosti, které sepsal jeho zástupce. Po zástupci stěžovatele tak nebylo třeba v řízení o kasační stížnosti požadovat další procesní úkony.

[26] Zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti a ustanovenému advokátovi platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ustanovený zástupce v řízení učinil dva úkony právní služby, a sice poradu s klientem přesahující jednu hodinu (č. l. 18 spisu NSS) a podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. c) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů]. Za tyto dva úkony právní služby zástupci stěžovatele náleží mimosmluvní odměna ve výši 6 200 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], a dále 600 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty (č. l. 19 spisu NSS), a proto se celková výše odměny zvyšuje o 1 428 Kč. Celková výše odměny ustanoveného zástupce tak činí 8 228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu NSS do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. července 2021

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu